T. C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

www.balioglu.net

VİLAYETLER BİRLİĞİ

2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2019

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 7
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 7
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 8
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 8
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 9
7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI 9
8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER 22
9. EKLER 42

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Vilayetler Birliği Teşkilat Yapısı 4
Tablo 2: 2018 Yılı Bütçe Gelirleri 4
Tablo 3: 2018 Yılı Ödenek Durumu 5
Tablo 4: 2018 Yılı Bütçe Giderleri 5

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Bir Yıldan Daha Uzun Sürelerle Verilen Depozito ve Teminatların Dönen Varlıklar Grubundaki Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına Kaydedilmesi

2. Peşin Ödenen Kira Bedellerinin Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabında Takip Edilmemesi

3. Taşınır Mal Yönetim Hesabında Kayıtlı Taşıtların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

4. Taşınmazlara Ait Değer Artırıcı Harcamaların Taşınmazın Maliyet Bedeline Eklenmemesi

5. Vilayetler Birliği Taşınmazlarının Tam Olarak Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

6. Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının Kullanılmaması

7. Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Kullanılmaması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Banka Hesapları Arası Aktarmaların Hatalı Muhasebeleştirilmesi

2. Elde Edilen Faiz Gelirlerinden Bankalar Tarafından Yapılan Vergi Kesintisinin Muhasebe Kayıtlarına Yansıtılmaması

3. Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına Eksik Kayıt Yapılması

4. Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

5. Vilayetler Birliği Tarafından Vilayetler Turizm ve Ticaret Anonim Şirketine Kiralanan Tesislere Ait Yıllık Kira Güncellemelerinin Hatalı Hesaplanması

6. Vilayetler Birliği Katılım Paylarına İlişkin Hatalı Uygulamaların Bulunması

7. İç Kontrol Sisteminin Kurulmaması

8. Akaryakıt Alımında İhale Mevzuatına İlişkin Aykırılıkların Bulunması

9. Vilayetler Birliği Taşınmazlarının Mevzuat Doğrultusunda Cins Tashihlerinin Yapılmaması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1.Mevzuat ve Görevler

Merkezi Ankara'da bulunan Vilayetler Birliği, 1580 sayılı Belediye Kanunu'nun 133 ve 148'nci maddeleri hükümleri uyarınca 31.12.1985 tarihli İçişleri Bakanlığı oluru ile kurulmuştur.

Vilayetler Birliğinin üyeleri İl Özel İdareleri ve Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarıdır. 18.10.2018 tarih ve 30577 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kanun'un 31'inci maddesi ile Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nun 20'nci maddesine eklenen hüküm ile Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları da Vilayetler Birliğine üye olmuşlardır.

Vilayetler Birliğinin Ana Tüzüğü'nün *"Birliğin amacı ve üyelerce birliğe devredilen görev ve hizmetler"* başlıklı 5'inci maddesinde sıralanmıştır.

Vilayetler Birliğinin görev ve hizmetleri:

a) İl özel idareleri ile yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına rehberlik etmek,

b) İl özel idareleri ile yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarının menfaatlerini korumak ve gelişmelerine yardımcı olmak,

c) İl özel idareleri ile yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarının faaliyet alanlarında yardımlaşma ve işbirliğini, teknik ve idari deneyim bilgi değişimini teşvik etmek,

ç) İyi uygulama örneklerinin yaygınlaşmasına yardım etmek,

d) İl özel idareleri ile yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarının seçilmiş ve atanmış her kademedeki personel ve görevlileri için mesleki ve beceri eğitimleri düzenlemek,

e) Yerel yönetimler ve yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları ile ilgili kanun hazırlıklarında görüş bildirmek,

f) İl özel idareleri ile yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarının bilişim ve teknoloji uygulamalarının gelişmesine teknik destek sağlamak,

g) Dünyada yerel yönetim konusundaki gelişmeleri izlemek; il özel idareleri ile yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarını ilgilendiren konularda araştırma – geliştirme, konferans, seminer, panel, yuvarlak masa toplantısı, teknik ve meslekî gezi ve benzeri

www.balioglu.net

faaliyetlerde bulunmak,

ğ) Yerel yönetimler ve yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarının faaliyet alanlarıyla ilgili kitap, dergi, bülten ve benzeri basılı materyal yayımlamak ve yayımlatmak,

h) Kanunda öngörülen hizmetleri gerçekleştirmek amacıyla; yerel yönetim konusunda ve yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarının faaliyet alanlarında görev ve hizmet yürüten kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapmak ve ortak hizmet projeleri yürütmek,

ı) Yerel yönetim ve yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarının alanlarında faaliyette bulunan uluslararası kuruluşlar ve yabancı ülke yerel yönetim birlikleri, dernekleri ve benzeri kuruluşları ile işbirliği yapmak, ortak projeler yürütmek, gerektiğinde bu tür kuruluşlara üye olmak, buralarda mahalli idarelerin menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesine yardımcı olmak, birlik üyelerinin bu kuruluşlarla ve diğer ülke yerel yönetimleri ile ilişkilerine gerektiğinde aracılık etmek,

www.balioglu.net

i) Avrupa Birliği sürecinde ülkemizin yerel yönetimler konusunda ve yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarının faaliyet alanlarında yapması gereken işler ve hazırlıklara katkı sağlamak, birlik üyelerinin Avrupa Birliğinin hibe, teknik yardım, eşleştirme ve benzeri program ve imkânlardan yararlanmalarına yardımcı olmak,

j) Ekonomik, turistik, kültürel, sportif, eğitim ve sosyal amaçlı tesisler yapmak, yaptırmak, işlettirmek, işletmeler ve şirketler kurmak ve bu konuda da gerektiğinde merkezi idare ile işbirliği yapmak. Kamuya ait kültür varlıklarını korumak amacıyla tarihi eser konumundaki binaların restorasyon çalışmalarına destek olmak. Ayrıca vakıf kurmak ve mevcut vakıflara ortak olmak,

k) İllerde "eğitim ve moral amaçlı" vilayetler evi adıyla tesisler kurmak, taşınır ve taşınmaz mal edinmek, kiraya vermek, kiralamak, ortaklaşa kullanmak,

l) İlk ve orta öğretim kurumlarında öğrenim gören öğrenciler için okullar ve yurtlar yapmak, yaptırmak; yapımı tamamlanan yurtları kiralamak, işletmek, işlettirmek veya ortaklaşa kullanmak,

m) Sağlık konuları ile ilgili tesisler açılmasını sağlamak ve bu konularda merkezi idare ile işbirliği yapmak,

n) İlgili mevzuat ve bu tüzük hükümlerine uygun olarak il özel idareleri ile yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarının gelişmesine katkı sağlayacak her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak.

1.2.Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Vilayetler Birliğinin organları şunlardır:

a) Birlik Meclisi

b) Birlik Encümeni

c) Birlik Başkanı

Birlik Meclisi Birliğin karar organıdır. Birlik Meclisi, birlik üyelerinin bulunduğu illerin valileri ile il özel idaresi bulunan illerde il genel meclislerinin kendi üyeleri arasından gizli oyla seçecekleri birer üyeden teşekkül eder.

Birlik encümeni, birlik başkanı ile meclisin kendi üyeleri arasından 1 yıl için seçeceği 3 vali ve 3 il genel meclis üyesi olmak üzere 7 asıl üyeden oluşur.

Birlik başkanı İçişleri Bakanlığı Bakan Yardımcısı olup, birlik idaresinin başı ve tüzel kişiliğinin temsilcisidir.

Birlik genel sekreteri, Birliğe ait hizmetlerin başkanı adına onun emirleri yönünde, mevzuat hükümlerine, Birlik meclisi ve birlik encümeni kararlarına, birliğin amaç ve politikalarına, stratejik plan ve yıllık çalışma programına göre düzenler ve yürütür. Bu amaçla birliğe bağlı birimlere gereken emri verir ve bunların uygulamasını gözetir ve sağlar.

www.balioglu.net

Tablo 1: Vilayetler Birliği Teşkilat Yapısı

www.balioglu.net

1.3. Mali Yapı

Vilayetler Birliği Ana Tüzüğü'nün *"Üyelerin birliğin faaliyet giderlerine katılım payları"* başlıklı 24'üncü maddesi uyarınca Birlik üyeleri, en son kesinleşmiş bütçelerinin % 1'ini birlik faaliyet giderlerine katılım payı olarak birliğe öderler. 29.11.2017 tarih ve 12 numaralı Vilayetler Birliği Meclis Kararı'nın 8'inci maddesi uyarınca da Birlik üyelerince Birliğe gönderilmesi gereken katılım paylarının birinci taksitleri en geç 31 Mart 2018, ikinci taksitleri ise en geç 31 Ağustos 2018 tarihine kadar Birlik hesaplarına intikali sağlanmaktadır.

Vilayetler Birliğinin 2018 yılı bütçesiyle 65.000.000,00 Türk Lirası gelir ve ödenek öngörülmüş olup, 49.758.642,49 Türk Lirası 2017 yılından devreden ödenek ile birlikte yılı ödenekleri 114.758.642,49 Türk Lirasına ulaşmıştır.

Vilayetler Birliğinin sunulan mali tablolarına göre 2018 yılı gelir ve gider durumu aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2018 Yılı Bütçe Gelirleri

	Tahmini (Türk Lirası)	Gerçekleşen (Türk Lirası)
Vergi Gelirleri	0,00	0,00

Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	275.830,00	279.797,97
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Diğer Gelirler	3.000,00	0,00
Diğer Gelirler	27.715.170,00	42.819.594,33
Sermaye Gelirleri	6.000,00	0,00
Likidite Amaçlı Bankada Tutulan Nakit	37.000.000,00	
TOPLAM Genel Gelir	65.000.000,00	43.099.392,30

Tablo 3: 2018 Yılı Ödenek Durumu

Bütçe ile Verilen Ödenek (Türk Lirası)	Önceki Yıldan Devreden Ödenekler (Türk Lirası)	Ek Ödenek (Türk Lirası)	Net Bütçe Ödeneği Toplamı (Türk Lirası)	Bütçe Gideri Toplamı (Türk Lirası)	Sonraki Yıla Devreden Ödenek (Türk Lirası)
65.000.000,00	49.758.642,49	0,00	114.758.642,49	46.020.867,73	68.737.774,76

www.balioglu.net

Tablo 4: 2018 Yılı Bütçe Giderleri

	Bütçe Tahmini (Türk Lirası)	Gerçekleşen Gider (Türk Lirası)
Personel Giderleri	1.823.000,00	1.080.730,11
Sosyal Güv. Kurumlarına Devlet Prim Gideri	246.000,00	176.032,61
Mal ve Hizmet Alım Gideri	11.251.000,00	3.279.913,42
Faiz Giderleri	0,00	0,00
Cari Transferler	222.000,00	12.000,00
Sermaye Giderleri	34.454.000,00	37.384.078,92
Sermaye Transferleri	10.503.000,00	4.088.112,67
Borç Verme	1.000,00	0,00
Yedek Ödenekler	6.500.000,00	0,00
TOPLAM	**65.000.000,00**	**46.020.867,73**

Kurumun 2018 yılı Bütçe Gideri 46.020.867,73 Türk Lirası, Bütçe Geliri 43.099.392,30 Türk Lirası, 2018 yılı Faaliyet Gideri 29.391.525,01 Türk Lirası, Faaliyet Geliri 42.675.861,81 Türk Lirası olup, Faaliyet Sonucu 13.284.336,80 Türk Lirası olarak

gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Vilayetler Birliği mali işlemlerini 5018 sayılı Kanun'la belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

"Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur." denilmektedir.

www.balioglu.net

Söz konusu 49'uncu maddenin son fıkrasında ise muhasebe işlemlerine, hesap planlarına ve işlemlerin muhasebeleştirilmesinde kullanılacak belgelerin şekil ve türlerine ilişkin düzenlemenin mahalli idareler için İçişleri Bakanlığınca yapılacağı hükmü getirilmiştir. Bu kapsamda il özel idarelerince de uygulanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği çıkarılmıştır.

Vilayetler Birliği mali işlemlerle ilgili muhasebe kayıtları Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde yürütülmekte olup, mali nitelikteki hesap ve işlemleri Mali Hizmetler Müdürlüğünce gerçekleştirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Yevmiye Defteri
- Geçici ve kesin mizan,

- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

www.balioglu.net

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve

doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Vilayetler Birliğinin teşkilat ve personel yapısı büyük ve karmaşık yapıda olmadığından iç kontrol sistemi kurulmadığı belirtilmiştir.

Vilayetler Birliğinde İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı hazırlanmamıştır.

Vilayetler Birliğinde, iç denetim birimi kurulmamıştır ve iç denetçi istihdam edilmemiştir.

www.balioglu.net

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Vilayetler Birliği 2018 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Bir Yıldan Daha Uzun Sürelerle Verilen Depozito ve Teminatların Dönen Varlıklar Grubundaki Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına Kaydedilmesi

Vilayetler Birliği tarafından verilen ve yılı içinde geri alınmayacak olan depozito ve teminatların, 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmesi gerekirken dönemsellik ilkesine aykırı olarak 126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına ilişkin olarak *"Hesabın işleyişi"* başlıklı 169'uncu maddesinde;

"(1) Verilen depozito ve teminatlar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Borç

1) Bir yıldan daha uzun bir süre için bütçedeki ödeneğine dayanılarak verilen depozito ve teminatlar bir taraftan bu hesaba borç, 100-Kasa Hesabı, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

2) Bir yıldan daha uzun bir süre için verilen diğer depozito ve teminatlar bu hesaba borç, 100-Kasa Hesabı, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedilir.

b) Alacak

1) Bütçeye gider kaydı suretiyle verilen depozito ve teminatlardan geri alınanlar veya mahsup edilenler bir taraftan bu hesaba alacak, 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan geri alınan tutarlar 800-Bütçe Gelirleri

Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

2) Verilen depozito ve teminatlar hesabında kayıtlı diğer tutarlardan geri alınanlar veya mahsup edilenler bu hesaba alacak, 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç kaydedilir.

3) Verilen depozito ve teminatlar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda vadesi bir yılın altına inen tutarlar bu hesaba alacak, 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına borç kaydedilir." denilmektedir.

Vilayetler Birliği tarafından Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünden 2011 yılından itibaren kiralanan taşınmaza ilişkin olarak verilen ve yılı içinde geri alınmayacak olan depozito ve teminatların 126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında izlendiği görülmüştür.

Yukarıda belirtilen madde hükmüne göre taşınmaz kiralamasına ilişkin olarak verilen söz konusu depozitonun, 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmesi gerekirken dönemsellik ilkesine aykırı olarak 126 Verilen Depozito ve Teminatlar hesabına kaydedilmesi sonucunda bilançoda ilgili hesabın görünmemesine neden olunmuştur.

www.balioglu.net

Mevzuat hükmü uyarınca İstanbul ve Vilayetler Birliği tarafından verilen ve yılı içinde geri alınmayacak olan 7.500 Türk Lirası tutarındaki depozito ve teminatın, 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Birliğimiz tarafından verilen ve yılı içerisinde geri alınmayacak olan depozito ve teminatların muhasebeleştirilmesi mevzuat hükmüne uygun olarak yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, yılı içerisinde geri alınmayacak olan depozito ve teminatların muhasebeleştirilmesinin mevzuat hükmüne uygun olarak yapılacağını ifade etmektedir.

Vilayetler Birliğinde bir yıldan uzun süreler için verilen depozito veya teminatların, 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmemesi hem dönemsellik ilkesine aykırılık teşkil etmekte olup hem de bilançoda 126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında 7.500 Türk Lirası hataya neden olmaktadır.

BULGU 2: Peşin Ödenen Kira Bedellerinin Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabında Takip Edilmemesi

Vilayetler Birliği tarafından kiralanan taşınmaza ait peşin ödenen kira bedelinin 180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabında takip edilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin *"180 Gelecek aylara ait giderler hesabın niteliği"* başlıklı 144'üncü maddesinde;

"(1) Bu hesap, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak, gelecek aylara ait olan peşin ödenmiş giderler ile duran varlıklar ana hesap grubundaki gelecek yıllara ait giderler hesabında kayıtlı tutarlardan tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalanların izlenmesi için kullanılır."

denilmektedir.

Mevzuat hükmüyle idareler tarafından peşin ödenmiş ancak daha sonraki ayları ilgilendiren dönemlere ait giderlerin dönem ayırıcı bir hesap olan 180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı aracılığıyla takip edileceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Vilayetler Birliğinde yapılan incelemelerde Birlik tarafından Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünden 1 yıllığına kiralanan taşınmaza ait ödenen peşin kira bedelinin dönem ayırıcı hesaplar kullanılmaksızın doğrudan 630 Giderler Hesabına kaydedilmiştir.

Mevzuat hükmü yukarıda belirtildiği şekilde olup idare tarafından ödenen peşin giderlerin dönem ayırıcı hesaplar kullanılarak takip edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Birliğimizin kiralamış olduğu taşınmaza ait kira bedeli yılda 1 defa ödendiğinden 630 Giderler Hesabında takip edilmiştir. Bulgu doğrultusunda mevzuata uygun olarak yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, kiralanmış olan taşınmaza ait kira bedelinin yılda 1 defa ödendiğini ve 630 Giderler Hesabında takip edildiğini ifade etmiş olup bulgu doğrultusunda mevzuata uygun olarak muhasebe kaydının yapılacağını belirtmiştir.

Bu nedenle Vilayetler Birliğinde bir yıllık peşin ödenen kira bedellerinin 180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabında takip edilmemesi bilanço ve gelir tablosunun doğru ve güvenilir bilgi sunmamasına neden olmaktadır.

BULGU 3: Taşınır Mal Yönetim Hesabında Kayıtlı Taşıtların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

Taşınır Mal Yönetim Hesabında kayıtlı taşıtların muhasebe kayıtlarında yer almadığı görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin *"Taşınırların kaydı"* başlıklı 12'nci maddesinde;

"(1) Kamu idarelerince bütün taşınırların ve bunlara ilişkin işlemlerin kayıt altına alınması esastır. Taşınır kayıtları, harcama birimleri itibarıyla yönetim hesabı verilmesine esas olacak şekilde tutulur. Her bir kaydın belgeye dayanması şarttır.

(2) Bu çerçevede;

a) Önceki yıldan devren gelen taşınırlar ile içinde bulunulan yılda herhangi bir şekilde edinilen veya elden çıkarılan taşınırlar,

b) Taşınırlardaki kayıp, fire, yıpranma ve benzeri nedenlerle meydana gelen azalmalar,

c) Sayım sonucunda ortaya çıkan fazlalar,

miktar ve değer olarak kayıtlara alınarak takip edilir."

"Kayıt zamanı, kayıt değeri ve değer tespit komisyonu" başlıklı 13'üncü maddesinde;

"(1) Taşınırlar, edinme şekline bakılmaksızın kamu idaresince kullanılmak üzere teslim alındığında giriş; tüketime verildiğinde, satıldığında, başka harcama birimlerine devredildiğinde, bağışlandığında veya yardım yapıldığında, çeşitli nedenlerle kullanılamaz hale geldiğinde, hurdaya ayrıldığında veya kaybolma, çalınma, canlı taşınırın ölümü gibi yok olma hallerinde çıkış kaydedilir..."

"Taşınır giriş ve çıkış işlemlerinin muhasebe birimine bildirilmesi" başlıklı 30'uncu maddesinde;

"(1) (Değişik: 14/3/2016-2016/8646 K.) Taşınır kayıt yetkilileri tarafından, kamu idarelerinin muhasebe kayıtlarında ilgili stok ve maddi duran varlık hesaplarında izlenen taşınırlardan; satınalma suretiyle edinilenlerin giriş işlemleri ile değer artırıcı harcamalar için düzenlenen Taşınır İşlem Fişlerinin bir nüshası ödeme emri belgesi ekinde, muhasebe birimine gönderilir. Diğer şekillerde edinilen taşınırların girişleri ve maddi duran varlık hesaplarında izlenen taşınırların çıkışları için düzenlenen Taşınır İşlem Fişlerinin birer nüshasının, düzenleme tarihini takip eden en geç on gün içinde ve her durumda malî yıl sona

www.balioglu.net

ermeden önce muhasebe birimine gönderilmesi zorunludur. Ancak aynı muhasebe biriminden hizmet alan, aynı kamu idaresinin harcama birimleri arasında yapılan taşınır devirlerinde, devreden harcama birimince düzenlenen Taşınır İşlem Fişi muhasebe birimine gönderilmez.

(2) Muhasebe kayıtlarında "150-İlk Madde ve Malzemeler Hesabı"nda izlenen tüketim malzemelerinin çıkışları için düzenlenen Taşınır İşlem Fişleri muhasebe birimine gönderilmez. Bunların yerine, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde üç aylık dönemler itibarıyla, diğer idarelerde ise üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenen sürede kullanılmış tüketim malzemelerinin taşınır II nci düzey detay kodu bazında düzenlenen onaylı bir listesi, en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebe birimine gönderilir.

(3) Muhasebe yetkilileri, taşınır giriş ve çıkış işlemlerine ilişkin olarak kendilerine gönderilen Taşınır İşlem Fişlerinde gösterilen tutarları II nci düzey detay kodu itibarıyla ilgili hesaplara kaydeder."

denilmektedir.

www.balioglu.net

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin söz konusu hükümleri uyarınca tüketim malzemeleri ve dayanıklı taşınırlara ilişkin taşınır mal yönetim hesabı ile muhasebe kayıtlarının birbirleri ile uyumlu olması gerekmektedir.

Yönetmeliğin amir hükümlerine rağmen Vilayetler Birliğinin 2018 yılı hesap ve işlemlerinde; Taşınır Mal Yönetim Hesabının 254 Taşıtlar Grubunda yer alan taşınırları ve bunlara ilişkin çıkış işlemlerinin muhasebe kayıtlarında 254 Taşıtlar Hesabında herhangi bir şekilde yer almadığı görülmüştür.

Söz konusu uyumsuzluklar nedeni ile Taşınır Mal Yönetim Hesabının gelecek yıla devir sütununda 54.846,01 Türk Lirası olarak gözüken Vilayetler Birliğine ait taşıt mevcudu 2018 yılı sonunda düzenlenen mali tablolarda yer almamaktadır.

Açıklanan nedenlerle Vilayetler Birliğinin sahip olduğu taşıtlar 254 Taşıtlar Hesabına kaydedilmelidir.

Kamu idaresi cevabında; "Birliğimize ait tesislerde kullanılan ve muhasebe kayıtlarında bulunmayan taşıtların mevzuata uygun olarak kayıtları yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, tesislerde kullanılan ve muhasebe kayıtlarında bulunmayan taşıtların mevzuata uygun olarak kayıtlarının yapılacağını ifade etmiştir.

Vilayetler Birliğine ait taşıtların mevzuat hükümleri uyarınca 254 Taşıtlar Hesabına kaydedilmemesi bilançoda 54.846,01 Türk Lirası hataya neden olmaktadır.

BULGU 4: Taşınmazlara Ait Değer Artırıcı Harcamaların Taşınmazın Maliyet Bedeline Eklenmemesi

Vilayetler Birliğinde yıl içerisinde yapılan yapım işine yönelik değer artırıcı harcamaların ilgili taşınmazın maliyetine eklenmeyip direkt giderleştirildiği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin *"Maddi duran varlıklar için yapılan değer artırıcı harcamalar"* başlıklı 27'nci maddesinde;

"Maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyet, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edilir ve amortisman hesaplamasında dikkate alınır. Bunların dışında maddi duran varlıklar için yapılan her türlü normal bakım ve onarım harcamaları gider olarak kaydedilir.",

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin *"Hesap grubuna ilişkin işlemler"* başlıklı 187'nci maddesinde de;

"...

2) Tahsis edilen taşınmazlara yapılan değer artırıcı harcamalar, taşınmazın tahsis edildiği kamu idaresinin muhasebe hizmetini yürüten muhasebe birimince ilgili taşınmazın kayıtlı değeri üzerine ilave edilir. İlave edilen değer, taşınmazı tahsis eden kamu idaresine, bu kamu idaresince de muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimine kayıtlara alınmak üzere bildirilir."

hükümleri yer almaktadır.

04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği (Sıra No: 47) Amortisman ve Tükenme Paylarının "*Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları*" başlıklı 6'ncı maddesinde;

"...

(2) Ancak, maliyet bedeli, 28/12/2006 tarihli ve 2006/11545 sayılı Bakanlar Kurulu

www.balioglu.net

Kararıyla yürürlüğe konulan Taşınır Mal Yönetmeliğinin eki listede yer alan dayanıklı taşınırların her biri için 14.000 TL'yi, 13/9/2006 tarihli ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelikte yer alan taşınmazlar için 34.000 TL'yi aşmayan duran varlıklar ile tutarına bakılmaksızın Maddi Olmayan Duran Varlıklar ve Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar hesap gruplarında izlenen varlıklar için amortisman oranı % 100 olarak belirlenmiştir. Diğer bir ifadeyle maliyet bedeli bu tutarlara kadar olan duran varlıklar, hesaplara alındığı yılın sonunda tamamen amorti edilir.

(3) Hesaplarda kayıtlı duran varlıklar için yapılan harcamalardan yukarıda belirtilen limitleri aşanlar değer artırıcı harcama olarak kabul edilir.

...'' denilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri doğrultusunda taşınmazların ekonomik değerini arttıracak harcamaların yapılması durumunda bu tutarların giderleştirilmeyip yapım aşamasında iken 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında takip edilmesi, işin geçici kabulünün yapılması veya tamamlanması halinde ise ilgili maddi duran varlık hesabına kaydedilerek taşınmazın maliyeti üzerine eklenmesi gerekirken yıl içerisinde yapılan yapım işine yönelik değer artırıcı harcamaların ilgili taşınmazın maliyetine eklenmeyip direkt 630 Giderler Hesabına kaydedildiği görülmüştür.

Sonuç olarak, Vilayetler Birliğince yapılan taşınmazın değerini artıran harcamaların ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Birliğimizce yapılacak, taşınmazın değerini artıran harcamaların ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılması mevzuata uygun olarak yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, taşınmazın değerini artıran harcamaların ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılmasının mevzuata uygun olarak yapılacağını ifade etmektedir.

Vilayetler Birliğinde mevzuat hükümleri çerçevesinde taşınmazlara yapılan değer arttırıcı harcamaların, geçici kabulü yapılana kadar 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında, geçici kabul sonrası ilgili maddi duran varlık hesabında takip edilmemesi bilanço ve gelir tablosunun doğru ve güvenilir bilgi sunmamasına neden olmaktadır.

www.balioglu.net

BULGU 5: Vilayetler Birliği Taşınmazlarının Tam Olarak Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

Vilayetler Birliği 2018 yılı bilançosuna yönelik incelemeler neticesinde taşınmazlara ait muhasebe kayıtlarının mevzuata uygun biçimde yapılmadığı tespit edilmiştir.

A) Vilayetler Birliği mülkiyetinde bulunup Vilayet Birliği Turizm ve Ticaret Anonim Şirketine kiralanan 6 adet tesise ait taşınmaz bedellerine ilişkin kayıtların muhasebe sistemine eksik olarak aktarıldığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in *"Kayıt ve kontrol işlemleri"* başlıklı 5'inci maddesinde;

"(1) Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır. Kayıtların belgeye dayanması esastır.

(2) Ek 1'deki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazlar maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenler ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınır."

denilmektedir.

Mevzuat hükmünde belirtildiği üzere idareler tarafından mülkiyetlerinde bulunan taşınmazların maliyet bedelinin bilinmesi halinde bu bedel üzerinden, bu bedelin bilinmemesi halinde ise rayiç değer üzerinden kayıt altına alınması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde Vilayetler Birliği tarafından mülkiyetinde bulunan 6 adet taşınmaza yönelik rayiç araştırması çalışmalarının yapıldığı ancak bu çalışmalar tamamlanmasına rağmen tespit edilen değerlerin muhasebe sistemine tam olarak aktarılamadığı görülmüştür. Şöyle ki birlik tarafından rayiç değer çalışması yapılan tesislere ait 2018 yılında takdir edilen değer 151.475.000 Türk Lirası iken 252 Binalar Hesabında yer alan kayıtlı taşınmaz değeri ise 7.510.242 Türk Lirası olarak yer almaktadır. Bu durum idare taşınmazlarının tespit edilen değeri ile muhasebe kayıtlarının örtüşmemesine neden olmakta olup 252 Binalar Hesabının bilançoda 143.964.758 Türk Lirası eksik görünmesine yol açmaktadır.

www.balioglu.net

Mevzuat hükmüyle getirilen yükümlülükler dikkate alınarak kamu idaresinin mülkiyetinde bulunan bu taşınmazların fiili durumu yansıtacak şekilde kayıt altına alınması gerekmektedir.

B) Şartsız ve bedelsiz olarak Vilayetler Birliğine bağışlanan Trabzon İlindeki Çakıroğlu İsmail Ağa Konağının muhasebe kayıtlarında yer almadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin *"25 Maddi Duran Varlıklar*" başlıklı 186'ncı maddesinde;

"(1) Bu hesap grubu, kurumca, faaliyetlerinde kullanılmak üzere edinilen ve tahmini yararlanma süresi bir yıldan fazla olan fiziki varlıklar ile bunlara ilişkin birikmiş amortismanların izlenmesi için kullanılır.",

"Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 187'nci maddesinde;

(1) Maddi duran varlıklar hakkında; Taşınır Mal Yönetmeliği ve 13/9/2006 tarihli ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin ilgili hükümleri ile aşağıdaki hükümlere göre işlem yapılır.

(2) Maddi duran varlıklar hesap grubuna ilişkin işlemler aşağıda gösterilmiştir:

a) Maddi duran varlıkların hesaplara alınması

1) Edinilen maddi duran varlıklar, maliyet bedeli ile hesaplara alınır. Maliyet bedeline varlıkların elde edilmesinde yapılan her türlü gider ilave edilir. Bağış veya hibe olarak edinilen maddi duran varlıklar varsa bilinen değeri, yoksa değerlemesi yapıldıktan sonra tespit edilen değeri ile hesaplara alınır..."

denilmektedir.

Mevzuat hükmünden anlaşılacağı üzere kamu idareleri tarafından bağış veya hibe olarak edinilen maddi duran varlıklar varsa bilinen değeri ile yoksa değerlemesi yapıldıktan sonra tespit edilen değer ile kayıt altına alınması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde Vilayetler Birliğine 11.08.2017 tarihinde protokol düzenlenerek bağışı gerçekleştirilen Trabzon İlindeki Çakıroğlu İsmail Ağa Konağının muhasebe kayıtlarında yer verilmediği görülmüştür.

Mevzuat hükmüyle getirilen yükümlülükler dikkate alınarak kamu idaresine bağışlanan taşınmazın fiili durumu yansıtacak şekilde kayıt altına alınması gerekmektedir. Vilayetler Birliğinin sahip olduğu taşınmazların mali tablolarda tam olarak yer almaması mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi sunmasını engellemektedir.

www.balioglu.net

Kamu idaresi cevabında; "**A)** Mevzuat hükmüyle getirilen yükümlülükler dikkate alınarak mülkiyetimizde bulunan taşınmazlar fiili durumları yansıtılacak şekilde kayıt altına alınacaktır.

B) Mevzuat hükmüyle getirilen yükümlülükler dikkate alınarak Birliğimize bağışlanan taşınmazın fiili durumu yansıtılacak şekilde kayıt altına alınacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Bulgunun (A) kısmına ilişkin kamu idaresi cevabında bulguya katıldıklarını ve bundan sonraki işlemleri gerekli düzeltmeleri yaparak gerçekleştireceklerini bildirmişlerdir.

Vilayetler Birliğinin mülkiyetinde bulunan taşınmazların mevzuat hükümleri uyarınca kayıt altına alınmaması 252 Binalar Hesabında 143.964.758 Türk Lirası hataya neden olmaktadır.

Bulgunun (B) kısmına ilişkin kamu idaresi cevabında, bulguda belirtilen hususlara göre gerekli düzenlemelerin yapıldığı bildirilmiştir.

Vilayetler Birliğine bağış yoluyla elde edilen taşınmazların mevzuat hükümleri uyarınca kayıt altına alınmaması mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi sunmasına engel olmaktadır.

www.balioglu.net

BULGU 6: Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının Kullanılmaması

Vilayetler Birliğinin mülkiyetinde bulunan Ayvalık Eğitim ve Dinlenme Tesisindeki su kuyusunun 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına kaydedilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin *"Hesabın niteliği"* başlıklı 190'ıncı maddesinde;

"(1) Yeraltı ve yerüstü düzenleri hesabı, herhangi bir işin gerçekleşmesini sağlamak veya kolaylaştırmak için, yeraltında veya yerüstünde inşa edilmiş her türlü yol, köprü, baraj, tünel, bölme, sarnıç, iskele, hark ve benzeri yapılar ile bunların eklenti ve bütünleyici parçalarının ve bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılır."

denilmektedir.

Mevzuat hükmünde belirtildiği üzere 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı yer altında inşa edilmiş olan sarnıç, hark ve benzeri yapıların muhasebe kayıtlarında izlenmesi için tanımlanmış bir hesap niteliğindedir.

Yapılan incelemelerde Vilayetler Birliği mülkiyetinde bulunan taşınmazda su ihtiyaçlarının giderilmesi için oluşturulan su kuyusunun kayıtlarda bulunmadığı, bu durumun idarenin mali tablolarında kayıtların eksikliğine yol açtığı görülmüştür.

Mevzuat hükmüyle getirilen yükümlülükler dikkate alınarak kamu idaresinin sabit kıymeti olarak kayıtlarda yer alması gereken su kuyusunun 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabında kayıt altına alınması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Birliğimiz mülkiyetinde bulunan, tapuda tarla olarak gözüken Ayvalık Eğitim ve Dinlenme Tesisindeki su kuyusu 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabında kayıt altına alınacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi, cevabında bulguda belirtilen hususlara katıldığını ve gerekli düzeltme işlemlerinin yapılacağı bildirilmiştir.

Vilayetler Birliğine ait bulunan yeraltı ve yerüstü düzeni mahiyetinde bulunan yapıların mevzuat hükümleri gereğince 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabında takip edilmemesi mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi sunmasına engel teşkil etmektedir.

BULGU 7: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Kullanılmaması

Vilayetler Birliği muhasebe kayıtları ve mali tablolarının incelenmesi neticesinde; 2018 yılı içinde Vilayetler Birliğinin mülkiyetinde olan taşınmazlara ilişkin yapım işleri olduğu halde, bunların 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında takip edilmeyip direkt olarak giderleştirildiği görülmüştür.

258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı ile ilgili olarak Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin *"Hesabın niteliği"* başlıklı 204'üncü maddesinde;

"Bu hesap, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılıncaya kadar izlenmesi için kullanılır."

www.balioglu.net

"Hesabın işleyişi" başlıklı 205'inci maddesinde;

"(1) Yapılmakta olan yatırımlar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç

1) Gerek yılı içerisinde gerekse yıllara sari olarak yapımı süren ve tamamlandığında ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacak tutarlar, bir taraftan bu hesaba borç, kesintiler ilgili hesaplara, ödenecek tutar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

2) Söz konusu tutar taahhütler hesabında izlenen bir taahhüde ilişkin bir ödeme ise, 921-Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabına borç, 920-Gider Taahhütleri Hesabına alacak kaydedilir.

3) Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce mevcut olan yapılmakta olan yatırımlardan envanteri yapılanların tespit edilen değerleri bu hesaba borç, 500-Net Değer/Sermaye Hesabına alacak kaydedilir. Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği yıldan önce başlayan ve hakediş ödemesi yapılan işlere ait tutarlar, ilk hakediş ödemesinde bu hesaba borç, 500-Net Değer/Sermaye Hesabına alacak kaydedilir.

4) Yapılmakta olan yatırımlar hesabında kayıtlı tutarların yılsonunda enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucu varlığın değerinde ortaya çıkan artışlar bu hesaba borç, 698-Enflasyon Düzeltmesi Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1) Tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarlar bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedilir.

2) Henüz tamamlanmadan satış, devir ve benzeri yollarla elden çıkarılan tutarlar, bir taraftan kayıtlı değeri bu hesaba, elden çıkarma bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumlu fark 600-Gelirler Hesabına alacak, elden çıkarma bedeli 102-Banka Hesabı veya ilgili diğer hesaplara, elden çıkarma bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumsuz fark 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan elden çıkarma değeri 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir." denilmektedir.

www.balioglu.net

Buna göre, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı, kamu idarelerine ait yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her giderin geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılıncaya kadar izlenmesi için kullanılır.

Yapılan incelemelerde, Vilayetler Birliğinin mülkiyetinde olan taşınmazlara ilişkin yapım işlerinin Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları tarafından yürütüldüğü, hakediş bedeli karşılığında Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarına para gönderildiği, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarına gönderilen tutarların 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında takip edilmediği görülmüş olup, yapılmakta olan yapım işleri 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında takip edilmelidir. Yapım işlerinin ilgili hesapta izlenilmemesi mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi üretmesini engellemektedir.

2018 yıl sonu itibariyle Vilayetler Birliği tarafından İzmir Vilayetler Evi tadilatı için Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına gönderilen 12.884.979,81 Türk Lirası, Vilayetler Birliği Ayvalık Eğitim ve Dinlenme Tesisi tadilatı için Balıkesir Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına gönderilen 4.000.000 Türk Lirası'dır.

www.balioglu.net

Yukarıdaki hükümler doğrultusunda yapılmakta olan yapım işlerinin doğrudan giderleştirilmeden geçici kabul yapılana kadar 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenmesi ve bu hesapta biriken yapım işlerine ait tutarların, geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılması gerekmektedir. Vilayetler Birliğinin mülkiyetinde olan taşınmazlara ilişkin yapım işleri olduğu halde, bunların 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında takip edilmemesi mali tablolarda 16.884.979,81 Türk Lirası hataya neden olmuştur.

Kamu idaresi cevabında; "Yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanaklar ve diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgelerin temini sağlanarak, geçici ve kesin kabulü yapılan işlerin muhasebe kayıtları bu doğrultuda yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulguda belirtilen hususlara katıldığını ve gerekli düzeltme işlemlerinin yapılacağı bildirilmiştir.

Vilayetler Birliğine ait taşınmazlara yatırım mahiyetinde olan harcamaların geçici

kabule kadar 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında takip edilmemesi Bilanço ve Gelir Tablosunda 16.884.979,81 Türk Lirası hataya neden olmaktadır.

8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Banka Hesapları Arası Aktarmaların Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Vilayetler Birliğinde banka hesapları arasındaki aktarmalarda mevzuatı gereği kullanılması gereken 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin *"Hesabın işleyişi"* başlıklı 57'nci maddesinde;

"...

b) Alacak

1) Bankaca kuruma gönderilen banka hesap özet cetvelleri ile ödendiği veya ilgili yerlere gönderildiği bildirilen çek veya gönderme emri tutarları bu hesaba alacak, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına borç kaydedilir.

2) Muhasebe birimlerine ait banka hesapları arasındaki para aktarımı için bankaya verilen talimatlardan yerine getirilenler bu hesaba alacak, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına borç kaydedilir." denilmektedir.

Yönetmelikte ayrıntısı belirtildiği üzere, 102 Banka Hesabına alacak kaydı yapılması halinde 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir. Yapılan incelemelerde, banka hesapları arasındaki aktarmalarda mevzuat gereği kullanılması gereken 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının kullanılmadığı, bunun sonucunda da 102 Bankalar Hesabının alacak tutarının 354.962.059,03 Türk Lirası, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının borç tutarının ise 47.102.394,17 Türk Lirası olduğu görülmüştür. Banka hesap hareketleri mevzuata uygun biçimde gerçekleştirilmelidir.

Vilayetler Birliğinde Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde, banka hesap hareketlerinin mevzuata uygun biçimde gerçekleştirilmesi

www.balioglu.net

gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Birliğimiz mevduatı; tahsilat hesabı, ödeme hesabı, memur, işçi maaşları hesabı ve vadeli hesaplar olmak üzere niteliğine uygun hesaplarda izlenmektedir. Her halükarda ödemeleri gerçekleştirebilmek amacıyla diğer hesaplardan ödeme hesabına virman işlemine ihtiyaç duyulmaktadır. Söz konusu işlem Birlik hesapları arasında olduğu ve ödeme olmadığı için 103 hesabı kullanılmamıştır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde, banka hesap hareketleri mevzuata uygun biçimde gerçekleştirilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, tahsilat ödeme hesabı, memur, işçi maaşları ve vadeli hesapların uygun hesaplarda takip edildiği ancak bu hesaplar arası yapılan aktarmalarda kullanılması gereken 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının kullanılmadığı belirtilmektedir.

Bu itibarla Vilayetler Birliğinde banka hesapları arası aktarmalarda 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının mevzuat hükümlerine göre kullanılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 2: Elde Edilen Faiz Gelirlerinden Bankalar Tarafından Yapılan Vergi Kesintisinin Muhasebe Kayıtlarına Yansıtılmaması

Vilayetler Birliği 2018 yılı mali tabloları ve muhasebe kayıtlarının incelenmesi sonucunda; vadeli hesapta bulunan mevduat nedeniyle elde edilen faiz gelirinin, bu gelir dolayısıyla ödenmesi gereken verginin mahsubundan sonra kaydedildiği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin *"Gayri safilik İlkesi"* başlıklı 39'uncu maddesinde;

"Gelir ve giderler, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedilir."

denilmektedir.

Aynı Yönetmeliğin *"Faaliyet Sonuçları Tablosu İlkesi*" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde ise;

"Kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin gelir ve gider işlemleri, tahakkuk esasına dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izlenir. Gelir ve gider hesapları, bütçe ile ilgili

olsun veya olmasın, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına mahsustur."

hükmü yer almaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 57'nci maddesinde;

"...

Muhasebe birimlerinin hesaplarının bulunduğu bankalarca tahakkuk ettirilerek banka hesabına aktarılan faiz tutarları bu hesaba, tevkifat tutarları 630- Giderler Hesabına borç, faiz tutarının içinde bulunulan aya ait kısmı 600- Gelirler Hesabına, geçmiş aylara ait kısmı 181- Gelir Tahakkukları Hesabına alacak kaydedilir. Banka hesabına aktarılan tutarın tamamı aynı zamanda 805- Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800- Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir." ifadesine yer verilmektedir.

Vilayetler Birliğinde yapılan incelemelerde tahakkuk eden faiz gelirlerinin kayıt altına alındığı 600.05.01.09.03 Mevduat Faizleri Hesabındaki faiz gelirlerinin stopaj kesintisi sonrası oluşan net tutar üzerinden muhasebeleştirildiği görülmüştür. Bu durum muhasebenin gayri safilik ilkesine aykırılık teşkil etmekte, elde edilen faiz gelirinin brüt tutarı ile yapılan stopaj tutarının muhasebe kayıtlarında yer almamasına sebep olmaktadır.

Tahakkuk eden faiz gelirlerinin stopaj kesintisi yapılmadan önceki brüt tutar üzerinden 600 Gelirler Hesabına, ödenen stopaj tutarının ise 630 Giderler Hesabına kaydedilerek gayri safilik ilkesine uygun kayıtlar oluşturulması gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Birliğimize ait banka kayıtlarımızda tahakkuk eden faiz gelirlerinin stopaj kesintisi yapılmadan önceki brüt tutar üzerinden ilgili gelir hesabına ve banka tarafından ödenen stopaj tutarları ilgili gider hesabına kaydedilerek muhasebeleştirilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, tahakkuk eden faiz gelirlerinin stopaj kesintisi yapılmadan önceki brüt tutar üzerinden ilgili gelir hesabına ve banka tarafından ödenen stopaj tutarları ilgili gider hesabına kaydedileceği ifade edilmektedir.

Bu nedenle banka mevduatlarından veya diğer gelirlerden elde edilen faiz gelirlerinin mevzuat hükümlerine göre brüt tutar üzerinden kaydedilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 3: Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına Eksik Kayıt Yapılması

Vilayetler Birliğine üye il özel idareleri tarafından geç gönderilen katılım paylarının 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında eksik muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin *"121 Gelirlerden takipli alacaklar hesabın niteliği"* başlıklı 89'uncu maddesinde;

"(1) *Bu hesap, mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen faaliyet alacaklarından takibe alınan tutarlar ile bunlardan yapılan tahsilat, tecil ve terkinlerin izlenmesi için kullanılır.*

"Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 90'ıncı maddesinde;

(1) Gelirlerden takipli alacaklar hesabına ilişkin işlemler aşağıda gösterilmiştir.

a) Takibe alma işlemleri

1) İlgili servislerce muhasebe servisine bildirilen takibe alınmış alacaklar, düzenlenecek muhasebe işlem fişi ile gelirlerden takipli alacaklar hesabına borç, ilgisine göre gelirlerden alacaklar hesabı veya gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabına alacak kaydedilerek takip kayıtları yapılır. İlgili servislerce takibe alma işlemi gün sonuna kadar muhasebeye bildirilir."

denilmektedir.

İlgili mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere idarelerin faaliyetlerinden elde edilen gelirden vadesinde tahsil edilemeyen alacakların ilgili servisler tarafından takip altına alınacağı, bunların muhasebe servisine bildirileceği, bildirilen tutarların ise 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına aktarılması gerektiği ifade edilmiştir.

Vilayetler Birliği Ana Tüzüğü'nün *"Üyelerin birliğin faaliyet giderlerine katılım payları"* başlıklı 24'üncü maddesinde;

"(1) Birlik üyeleri, en son kesinleşmiş bütçelerinin % 1'ini birlik faaliyet giderlerine katılım payı olarak birliğe öderler."

29.11.2017 tarih ve 12 numaralı Vilayetler Birliği Meclis Kararı'nın 8'inci maddesinde;

"Birliğe üye İl Özel İdarelerince Birliğimize gönderilmesi gereken Katılım Paylarının

www.balioglu.net

birinci taksitlerinin en geç 31 Mart 2018, ikinci taksitlerinin ise en geç 31 Ağustos 2018 tarihine kadar Birlik hesaplarına intikali sağlanarak tahsilatının takibi buna göre yapılacaktır."

denilmektedir.

İlgili mevzuat hükmüyle Birliğe üye il özel idareleri tarafından en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinden %1'lik kısımlarının iki taksit halinde en geç 31 Mart ve 31 Ağustos tarihlerine kadar Birlik hesaplarına aktarılması gerektiği belirtilmiştir.

Vilayetler Birliği 2018 Yılı Hesabına ilişkin yapılan incelemelerde Birliğe üye olan il özel idarelerinden 1 Eylül 2018 tarihine kadar ödenmeyen katılım paylarının mevcut olduğu, bunlara ilişkin takip prosedürlerinin işlenerek 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına yansıtılmadığı, buna bağlı olarak bilanço hesaplarında hataya neden olunduğu görülmüştür.

Bu itibarla mevzuat hükümleri gereği vadesi geçmiş olan katılım paylarının takibinin sağlanarak 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına kayıt yapılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

Kamu idaresi cevabında; "Birliğimize üye il özel idaresi ve yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarının göndermiş olduğu katılım payı tutarlarının 31 Mart 2018 – 31 Ağustos 2018 tarihleri arası göndermeleri istenilmiştir. Ancak illerin maddi imkânları doğrultusunda bu tarihte esneme olmaktadır. Bu sebeple katılım payı taksit ödemeleri o yıl sonu baz alınarak göndermeyen iller 31.12.2018 tarih itibariyle takipli hesaplarda takibe alınmaktadır. Mevzuat hükümleri gereğince dönemlerinde takibe alınacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, üye kamu idarelerinin göndermiş oldukları katılım payı tutarlarının, gönderme tarihlerinde maddi imkânları doğrultusunda esnemeler olduğu ve bunların mevzuat hükümleri gereğince ilgili dönemlerinde takibe alınacağı belirtilmektedir.

Vilayetler Birliğine üye idareler tarafından en geç Mart ve Ağustos ayı sonları itibariyle gönderilmesi gereken katılım paylarından gönderilmeyen tutarların yıl sonu itibariyle değil yasal süre olan Mart ve Ağustos ayı sonlarında takibe alınması ve 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

Vilayetler Birliğinin 2018 yılı mali tablolarında 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar

ile 999 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Karşılığı Hesaplarının yer almadığı, dolayısıyla Birlik tarafından kiraya verilen duran varlıkların ilgili hesaplarda izlenmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin *"990 - Kiraya verilen duran varlıklar hesabı"* başlıklı 475'inci maddesinde;

"Bu hesap kurumun, bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılır"

ifadesi yer almaktadır.

Yine aynı Yönetmelik'in 476'ncı maddesinde;

"Kiraya verilen duran varlıklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Borç 1 – Kiraya verilen duran varlıklar, kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak 1 – Kiraya verilen duran varlıklardan kira süresi sona erenler kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı hesabına borç kaydedilir."

hükmü yer almaktadır.

Vilayetler Birliğinde yapılan incelemelerde mülkiyeti Birliğe ait olan taşınmazlardan kiralanmış olanların mevcut olduğu ancak 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar ile 999 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Karşılığı Hesaplarına bilanço dipnotlarında buna bağlı olarak muhasebe kayıtlarında yer verilmediği görülmüştür.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereği kiraya verilen duran varlıkların mali tablolarda takibinin sağlanabilmesi için 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar ile 999 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Karşılığı Hesaplarının kullanılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Birliğimizce kiraya verilen duran varlıkların mali tablolarda takibinin sağlanabilmesi için ilgili mevzuat hükümlerince nazım hesaplara kaydı yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulguda belirtilen hususlara katıldığını ve

www.balioglu.net

gerekli düzeltme işlemlerinin yapılacağı bildirilmiştir.

Vilayetler Birliğinde kiraya verilen duran varlıkların mali tablolarda takibinin sağlanabilmesi için 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar ile 999 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Karşılığı Hesaplarının kullanılması gerekmektedir.

BULGU 5: Vilayetler Birliği Tarafından Vilayetler Turizm ve Ticaret Anonim Şirketine Kiralanan Tesislere Ait Yıllık Kira Güncellemelerinin Hatalı Hesaplanması

Vilayetler Birliği tarafından 2009 yılında yapılan protokollerle birliğe ait şirkete 3 yıllığına kiralanan tesislere ait kira bedellerinin *"Kamu İdarelerinin Taşınmaz Kiralamalarına İlişkin Genelge"* hükümlerine uygun olarak güncellenmediği tespit edilmiştir.

Vilayetler Birliği ile şirket arasında imzalanmış tüm kira protokollerinin 5'inci maddesinde;

"Sözleşmenin aynı sürelerle devam etmesi halinde TL olarak yapılan iş bu kontratta yıllık kira artışı, taraflarca ayrı bir oran saptanmadığı takdirde Maliye Bakanlığında yayımlanacak kira artış genelgesinde belirlenen oran üzerinden yapılacaktır."

denilmektedir.

08.10.2009 tarih ve 27370 sayılı Kamu İdarelerinin Taşınmaz Kiralamalarına İlişkin Genelge'nin *"Kira Artış Oranı başlıklı"* 1'inci maddesinde;

"(1) Daha önceki yıllarda kiralanmış olup da, sonraki yıllarda kiralanmasına devam edilecek taşınmazların kira bedeli, Türkiye İstatistik Kurumunca artışın yapılacağı ayda yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde değişim oranı) oranını geçmeyecek şekilde artırılacaktır. Ancak söz konusu oranın kiralamanın yenileneceği ayda negatif çıkması halinde kira bedelinde herhangi bir değişiklik yapılmayacaktır.

(2) Sözleşme veya protokollerinde artış yapılmayacağına dair hüküm bulunan kiralamalar ile kira başlangıç tarihinden itibaren bir yıllık kullanım süresi tamamlanmamış kiralamalar için kira artışı yapılmayacaktır."

denilmektedir.

www.balioglu.net

Mevzuat hükmünden anlaşılacağı üzere kamu idareleri tarafından yapılan kira sözleşmelerine ilişkin daha önceki yıllardan sonra kiralanmasına devam edilen yıllar için artışa gidileceği, artış oranının artışın yapılacağı ayda Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan Üretici Fiyat Endeksinde belirtilen oranı (Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim Oranı) geçmeden belirleneceği ifade edilmiştir. Bu durumunun istisnaları ise ilgili maddenin 2'nci fıkrasında sözleşme veya protokollerde artış yapılmayacağına dair hüküm bulunması ve bir yıllık kullanım süresi dolmayan kiralamalar için olacağı belirtilmiştir.

Vilayetler Birliğinde yapılan incelemelerde birlik tarafından 2009 yılında kiralanan taşınmazlara ait kira bedellerinin 2012 yılına kadar güncellenmediği, 2012 yılında yapılan güncellemeden sonra yine 2015 yılına kadar güncellemeye gidilmediği, 2015 yılından 2018 yılına kadar olan dönemde ise güncellemelerin yıl bazında yapılmaya başlandığı görülmüştür. Ayrıca idare tarafından kullanılması gereken üretici fiyat endeksi oranı sözleşmenin bir yıllık döneminin sona erdiği ayda belirlenen oran olması gerekmekteyken, söz konusu kira güncellemelerine ilişkin kullanılan oranların bazı dönemlerde yanlış aylar esas alınarak seçildiği, yine bazı dönemlerde Üretici Fiyat Endeksi yerine Tüketici Fiyat Endeksinin kullanıldığı buna bağlı olarak güncellemelerin hem idarenin aleyhine hem de lehine olacak şekilde hesaplandığı tespit edilmiştir. Bu durum aynı zamanda idarenin güncel kira bedelinin tespit edilmesinde de hataya neden olmaktadır.

www.balioglu.net

2019 yılında mevzuatta meydana gelen değişiklikle kira artış oranları için Üretici Fiyat Endeksi yerine Tüketici Fiyat Endeksi esas alınacağı dikkate alınarak Vilayetler Birliği tarafından kiraya verilen yerlere ilişkin yıllık kira bedelleri mevzuat hükümlerine uygun biçimde gerçekleştirilmelidir.

Kamu idaresi cevabında; "Birliğimiz tarafından kiraya verilen taşınmazların yıllık kira bedelleri mevzuat hükümlerine uygun bir şekilde gerçekleştirilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, kiraya verilen taşınmazların yıllık kira bedellerinin mevzuat hükümlerine uygun bir şekilde gerçekleştirileceğini bildirmektedir.

Bu itibarla Vilayetler Birliğinin yapacağı kira artış oranları mevzuat hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilmelidir.

BULGU 6: Vilayetler Birliği Katılım Paylarına İlişkin Hatalı Uygulamaların Bulunması

Vilayetler Birliği üyelerince mevzuat hükümleri uyarınca Vilayetler Birliğine gönderilen katılım paylarına ilişkin mevzuata aykırılıklar tespit edilmiştir.

A) Vilayetler Birliği üyelerince Vilayetler Birliği katılım paylarının farklı şekillerde hesaplanarak gönderildiği görülmüştür.

Vilayetler Birliği Ana Tüzüğü'nün *"Üyelerin birliğin faaliyet giderlerine katılım payları"* başlıklı 24'üncü maddesinde;

"(1) Birlik üyeleri, en son kesinleşmiş bütçelerinin % 1'ini birlik faaliyet giderlerine katılım payı olarak birliğe öderler." denilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin *"Bütçenin kesinleşmesi ve yürürlüğe girmesi"* başlıklı 32'nci maddesinde de;

"(1) Bütçe, kurumun diğer meclis kararları gibi kesinleşir ve yürürlüğe girer.

(2) Herhangi bir nedenle yılı bütçesi kesinleşmemiş ise, bütçe kesinleşinceye kadar geçen yıl bütçesinin uygulanmasına devam olunur. Bütçenin kabulüne kadar yapılan işlemler yeni yıl bütçesine göre yapılmış sayılır ve kullanılan ödenekler yılı bütçesi ödeneklerinden düşülür. Tahsil edilen gelirler de yeni yıl bütçesine mal edilir.

(3) İl özel idarelerinde bütçe tasarısının süresi içerisinde kesinleşmemesi hâlinde vali, görüşüyle birlikte durumu İçişleri Bakanlığına bildirir. İçişleri Bakanının otuz gün içinde vereceği karar kesindir." hükmü yer almaktadır.

İl Özel İdaresi Kanunu'nun *"Meclis kararlarının kesinleşmesi"* başlıklı 15'inci maddesinde;

"İl genel meclisi tarafından alınan kararların tam metni, en geç beş gün içinde valiye gönderilir. Vali, hukuka aykırı gördüğü kararları, yedi gün içinde gerekçesini de belirterek yeniden görüşülmek üzere il genel meclisine iade edebilir. Valiye gönderilmeyen meclis kararları yürürlüğe girmez.

Yeniden görüşülmesi istenilmeyen kararlar kesinleşir.

Kesinleşen il genel meclisi karar özetleri toplantıyı izleyen en geç yedi gün içinde

www.balioglu.net

çeşitli yollarla halka duyurulur." denilmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükmü uyarınca Vilayetler Birliği üyeleri, en son kesinleşmiş bütçelerinin % 1'ini birlik faaliyet giderlerine katılım payı olarak birliğe öderler.

Yapılan incelemede, bazı birlik üyelerinin kesin bütçe tutarının % 1'ini bazılarının da bütçe kesin hesabının % 1'ini Vilayetler Birliği katılım payı olarak Vilayetler Birliğine gönderdiği görülmüştür.

Mevzuat hükmünde belirtildiği şekilde Vilayetler Birliği üyelerinin en son kesinleşmiş bütçelerinin % 1'ini birlik faaliyet giderlerine katılım payı olarak göndermeleri gerekmektedir.

B) Vilayetler Birliği üyelerince Vilayetler Birliği katılım paylarının zamanında gönderilmediği görülmüştür.

Vilayetler Birliği Ana Tüzüğü'nün *"Üyelerin birliğin faaliyet giderlerine katılım payları"* başlıklı 24'üncü maddesinde;

"(1) Birlik üyeleri, en son kesinleşmiş bütçelerinin % 1'ini birlik faaliyet giderlerine katılım payı olarak birliğe öderler." denilmektedir.

www.balioglu.net

29.11.2017 tarih ve 12 numaralı Vilayetler Birliği Meclis Kararı'nın 8'inci maddesinde;

"Birliğe üye İl Özel İdarelerince Birliğimize gönderilmesi gereken Katılım Paylarının birinci taksitlerinin en geç 31 Mart 2018, ikinci taksitlerinin ise en geç 31 Ağustos 2018 tarihine kadar Birlik hesaplarına intikali sağlanarak tahsilatının takibi buna göre yapılacaktır." hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinde belirtildiği üzere birlik üyelerince katılım paylarının birinci taksitlerinin en geç 31 Mart 2018, ikinci taksitlerinin ise en geç 31 Ağustos 2018 tarihine kadar Vilayetler Birliği hesaplarına yatırılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Vilayetler Birliği üyelerince Vilayetler Birliği katılım paylarının zamanında gönderilmediği görülmüştür.

Mevzuat hükmünde belirtilen yasal sürelerde Vilayetler Birliği üyelerince Vilayetler Birliği katılım paylarının gönderilmesi gerekmektedir.

C) Birlik üyelerince birlik katılım payı olarak gönderilen tutarların Vilayetler Birliği tarafından kontrolünün yapılmadığı görülmüştür.

Vilayetler Birliği Ana Tüzüğü'nün *"Üyelerin birliğin faaliyet giderlerine katılım payları"* başlıklı 24'üncü maddesinde;

"(1) Birlik üyeleri, en son kesinleşmiş bütçelerinin % 1'ini birlik faaliyet giderlerine katılım payı olarak birliğe öderler." denilmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükmü uyarınca Vilayetler Birliği üyeleri, en son kesinleşmiş bütçelerinin % 1'ini birlik faaliyet giderlerine katılım payı olarak birliğe öderler.

Yapılan incelemede, bazı birlik üyelerinin katılım paylarına ilişkin olarak Vilayetler Birliğine gönderdikleri yazı ekinde en son kesinleşmiş bütçeleri ve hesaplama ayrıntıları yer almakta iken bazı birlik üyelerinin Vilayetler Birliğine gönderdiği yazıda ise sadece Vilayetler Birliğine gönderilen tutar yer almakta tutarın nasıl hesaplandığına ilişkin hiçbir ayrıntı yer almamaktadır.

www.balioglu.net

Vilayetler Birliğince birlik üyeleri tarafından gönderilen tutarların doğruluğuna ilişkin bir kontrol yapılmamakta sadece birlik üyesinin katılım payı gönderip göndermediği takip edilmektedir.

Vilayetler Birliğince birlik üyeleri tarafından gönderilen tutarların doğruluğunun kontrolü için birlik üyelerinden kesinleşmiş bütçeleri istenilmeli ve katılım pay tutarlarının kontrolü sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; "**A)** Mevzuat hükmünde belirtildiği şekilde Birliğimiz üyelerinin en son kesinleşmiş bütçelerinin %1'ini Birliğimize katılım payı olarak göndermeleri için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

B) Birliğimiz üyelerinin katılım paylarını mevzuat hükmünde belirtilen yasal sürelerde göndermeleri için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

C) Birliğimize üyelerinin göndermiş olduğu katılım paylarının doğruluğunun kontrolü yapılan telefon görüşmeleri ve yazışmalar ile yapılmaktadır. Bulgu doğrultusunda üyeler tarafından gönderilen tutarın doğruluğunun kontrolü için Birlik üyelerinin kesinleşmiş bütçeleri istenilerek kontrolü sağlanacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Bulgunun (A) kısmında kamu idaresi cevabında bulguda bahsedilen

hususlara katıldığını ve en son kesinleşmiş bütçe tutarlarının % 1'inin dikkate alınması için gerekli çalışmaların yapılacağını belirtmiştir.

Vilayetler Birliği üyelerinin en son kesinleşmiş bütçelerinin % 1'ini birlik faaliyet giderlerine katılım payı olarak göndermeleri gerekmektedir. Vilayetler Birliğine katılım payı gönderen idarelerin farklı hesaplama yöntemlerini bırakarak mevzuat hükümleri gereğince en son kesinleşmiş bütçe tutarlarının % 1'ini göndermeleri uygulama birliği sağlayacaktır.

Bulgunun (B) kısmında kamu idaresi cevabında bulguya katıldıklarını ve yasal süreleri dikkate alarak gerekli çalışmaları yapacaklarını bildirmişlerdir.

Vilayetler Birliğine üye idareler tarafından gönderilen katılım paylarının mevzuat hükümlerinde belirtilen yasal süreler içerisinde gönderilmesi gerekmektedir.

Bulgunun (C) kısmına ilişkin kamu idaresi cevabında, bulguda belirtilen hususlara göre gerekli düzenlemelerin yapıldığı bildirilmiştir.

Bu itibarla Vilayetler Birliğince birlik üyeleri tarafından gönderilen tutarların doğruluğu kontrol edilmesi ve kurumda iç kontrol süreçlerinin işletilmesi sağlanmalıdır.

www.balioglu.net

BULGU 7: İç Kontrol Sisteminin Kurulmaması

Kurumda, iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönünde, yürürlükteki iç kontrol mevzuatı gereklerinin yerine getirilmediği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun *"İç Kontrolün Amacı"* başlıklı 56'ncı maddesinde: Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesinin, kamu idarelerinin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesinin, her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesinin, karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesinin, varlıkların kötüye kullanılması ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunmasının iç kontrolün amacı olduğu belirtilmektedir.

Gerek 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu gerekse bu Kanun'a dayanılarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca düzenlenen İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslarda; İç kontrol sistemi ile ilgili yetki ve sorumluluklar tanımlanmıştır. Buna göre, üst yöneticiler, iç kontrol sisteminin kurulması ve gözetilmesinden, harcama yetkilileri, görev ve yetki alanları çerçevesinde, idari ve malî karar ve işlemlere ilişkin olarak

iç kontrolün işleyişinden, Kurum Strateji Geliştirme birimi ise, iç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesinden, iç kontrol düzenlemeleri ve iç kontrol sistemi işleyişinin (Eylem Planında öngörülen faaliyet ve düzenlemelerin gerçekleşme sonuçlarını) yöneticilerin görüşü, kişi ve/veya idarelerin talep ve şikâyetleri ile iç ve dış denetim sonucunda düzenlenen raporları dikkate alarak en az altı ayda bir olmak üzere düzenli olarak izlenmesi, değerlendirilmesi ve eylem planı formatında üst yöneticiye raporlamasından, sorumludur.

Yapılan incelemede, kurumun İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planının hazırlanmadığı tespit edilmiştir.

Kurumda iç kontrol standartlarının hayata geçirilmemesi sonucu; Kurumda yürütülen/yürütülmesi gereken iç kontrol faaliyetleri iç kontrol standartlarına uygun şekilde yürütülmemekte, iç kontrol sistemi istenen seviyeye ulaşamayarak 5018 sayılı yasanın *"iç kontrolün amacı"* başlıklı 56'ncı maddesinde belirtilen amaçları yerine getirememektedir.

Bu itibarla Vilayetler Birliğinin iç kontrol mevzuatı gereklerini yerine getirmesi için İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planını hazırlaması gerekmektedir.

www.balioglu.net

Kamu idaresi cevabında; "Birliğimizin tüm ihale iş ve işlemleri ile tüm harcamaları Mali Hizmetler Müdürlüğü tarafından yapılmakta olduğundan ve az sayıda personeli bulunduğundan İç Kontrol Sistemi kurulamamıştır. İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planının hazırlanması için gerekli çalışmalar yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında tüm ihale iş ve işlemleri ile tüm harcamaları Mali Hizmetler Müdürlüğü tarafından yapılmakta olduğunu ve az sayıda personeli bulunduğu için İç Kontrol Sistemi kurulamadığını, ancak İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planının hazırlanması için gerekli çalışmaların yapılacağını ifade etmektedir.

Kurumda iç kontrol standartlarının hayata geçirilmemesi sonucu; Kurumda yürütülen/yürütülmesi gereken iç kontrol faaliyetleri iç kontrol standartlarına uygun şekilde yürütülmemekte, iç kontrol sistemi istenen seviyeye ulaşamayarak 5018 sayılı yasanın *"iç kontrolün amacı"* başlıklı 56'ncı maddesinde belirtilen amaçları yerine getirememektedir.

Bu itibarla Vilayetler Birliğinin 5018 sayılı yasanın *"iç kontrolün amacı"* başlıklı 56'ncı maddesinde belirtilen iç kontrol amaçlarını yerine getirmesi için İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planını hazırlaması gerekmektedir.

BULGU 8: Akaryakıt Alımında İhale Mevzuatına İlişkin Aykırılıkların Bulunması

Vilayetler Birliği araçları için akaryakıt mal alımı işinde, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nda belirlenen alım ve sözleşme usulleri ile fiyat farkı ödenmesine ilişkin öngörülen esaslara aykırı bazı uygulamaların olduğu tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun *"Kapsam"* başlıklı 2'nci maddesinde;

"Aşağıda belirtilen idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihaleleri bu Kanun hükümlerine göre yürütülür:

a) (Değişik: 1/6/2007-5680/1 md.) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı; döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç), tüzel kişiler.

…",

Anılan Kanun'un *"Doğrudan temin"* başlıklı 22'nci maddesinde ise; *"Aşağıda belirtilen hallerde ihtiyaçların ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulüne başvurulabilir"* denilmekte olup (d) bendi kapsamında her yıl güncellenen fiyatların altında kalınması suretiyle mal, hizmet ve yapım işlerinin temin edilebileceği belirtilmektedir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun *"Tip sözleşmeler"* başlıklı 5'inci maddesinde;

"Bu Kanunun uygulanmasında uygulama birliğini sağlamak üzere mal veya hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin Tip Sözleşmeler Resmi Gazetede yayımlanır.

(Değişik ikinci fıkra: 20/11/2008-5812/31 md.) İdarelerce yapılacak sözleşmeler Tip Sözleşme hükümleri esas alınarak düzenlenir. Mal ve hizmet alımlarında, Kurumun uygun görüşü alınmak kaydıyla istekliler tarafından hazırlanması mutat olan sözleşmeler kullanılabilir.",

"Tip Sözleşmelerin Hazırlanması" başlıklı Geçici 1'inci maddesinde;

"Bu Kanunun uygulanmasına yönelik olarak çıkarılacak tip sözleşmeler, ilgili kurum

www.balioglu.net

ve kuruluşların görüşleri alınarak Kamu İhale Kurumu tarafından Kanunun yürürlüğe gireceği tarihe kadar hazırlanır ve Resmi Gazetede yayımlanır.

Bunların yürürlüğe konulmasına kadar idareler, mevcut sözleşme esas ve hükümlerini uygulamaya devam ederler." denilmektedir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin *"Mutat sözleşme"* başlıklı 23'üncü maddesine göre;

"4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında 5812 sayılı Kanunun 31 inci maddesi ile yapılan değişiklikle "matbu olarak" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır. Söz konusu düzenlemede yer alan 'mutat olan sözleşmeler' ifadesiyle her idarenin 4734 sayılı Kanunda belirtilen ihale usullerinden uygun olanını seçmek suretiyle yapmış olduğu ihalelere ilişkin kullanmak zorunda olduğu tip sözleşmelerin yerine geçmek üzere kendi özel sözleşmelerini hazırlaması değil, finansal kiralama, kiralama, abonelik, bakım, onarım, danışmanlık gibi alanlarda ilgili mevzuatı uyarınca bu hizmetleri sunan idareler veya özel hukuk kişileri tarafından hazırlanan ve uzun süre boyunca uygulamada yaygın kullanılmaları neticesinde kabul gören sözleşmeler kastedilmektedir.

Yukarıda benzer örnekleri sayılan türde mutat sözleşmelerin kullanılabilmesi Kanunda açıkça ifade edildiği üzere Kurumdan uygun görüş alınması suretiyle mümkün bulunmaktadır. Bu nedenle ilgili idarelerin bu sözleşmelere ilişkin olarak ihaleye ilişkin tüm bilgileri ve sözleşmenin bir örneğini de eklemek suretiyle Kurumdan uygun görüş almaları ve uygun görülen mutat sözleşmeleri kullanmaları gerekmektedir.

Bu mutat sözleşmelere ilişkin Kurumdan alınacak uygun görüşün ihale dokümanı hazırlanmadan önce alınması ve uygun görüş alınan mutat sözleşme örneğinin de Tip Sözleşme yerine ihale dokümanı içerisinde isteklilere sunulması gerekmektedir. Ayrıca Kurumun düzenleyici kararları ile duyurulan mutat sözleşme örneklerinin aynen kullanılması halinde Kurumdan tekrar uygun görüş alınmasına gerek bulunmamaktadır." şeklinde ifade edilmektedir.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Mal Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar'ın *"Kapsam"* başlıklı 2'nci maddesinde;

"(1) 4734 sayılı Kanuna göre ihale edilen ve 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa göre Türk parası üzerinden sözleşmeye bağlanan elektrik, doğal gaz, ilaç, petrol ürünleri ve sıvılaştırılmış petrol gazı ürünleri alımlarında uygulanacak fiyat

www.balioglu.net

farkı bu Esaslara göre hesaplanır.

(2) 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerin, bu Kanundan istisna olan ve birinci fıkrada sayılan mal alımlarının ihale dokümanlarında bu Esaslara uygun şekilde hazırlanmış açık bir düzenleme bulunması halinde bu Esaslar uygulanabilir.

(3) 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesi çerçevesinde doğrudan temin usulüyle yapılan birinci fıkra kapsamındaki mal alım sözleşmelerinde bu Esaslara uygun şekilde hazırlanmış açık bir düzenleme bulunması halinde bu Esaslar uygulanabilir.",

"Fiyat farkı hesabı" başlıklı 5'inci maddesinde;

"(1) Fiyat farkı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

F = (M x B) x [(A2/A1)-1]

..."

hükmüne yer verilmektedir.

www.balioglu.net

Mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere 4734 sayılı Kanun'a tabi alımlarını gerçekleştiren kurumların ihale usullerine veya doğrudan temin kapsamında alım yapmalarına göre yukarıda ayrıntısı belirtilen Tebliğ ve Esaslar'daki hükümlere göre tip sözleşmeler kullanmaları veya tip sözleşmelere uygun sözleşmeler hazırlamaları, fiyat farklarını da Esaslar'da ortaya konan formüle göre hesaplamaları gerekmektedir.

Yapılan denetimlerde Vilayetler Birliğinin 4734 sayılı Kanun'un 22/d hükmü uyarınca tip sözleşmelere uygun olmayan, Birlik tarafından düzenlenen ayrı bir akaryakıt mal alımı sözleşmesi imzalandığı görülmektedir. Sözleşmenin 6'ncı maddesinde; *"Sözleşme tutarı: motorinin KDV hariç 4,08 TL fiyatının alım miktarı 5.000 litre ile çarpımı ve Kurşunsuz 95 Oktan Benzin KDV hariç 4,50 TL fiyatının alım miktarı 5.000 litre ile çarpımı sonucu bulunan 42.900,00 TL'dir. Miktarlar tahmini olup gerçekleşen alımlar üzerinden fatura edilir."* denilmektedir. Buna göre tahmini bir sözleşme tutarı belirlenmiş olup Vilayetler Birliğinin, sözleşmede bahsi geçen petrol birim fiyatları üzerinden değil akaryakıt alımı yaptığı gündeki güncel fiyatlar üzerinden yükleniciye ödeme yaptığı görülmüştür. Bu durum Vilayetler Birliğinin petrol fiyatlarındaki dalgalanmalardan olumsuz etkilenmesine yol açmaktadır. Ayrıca 4735 sayılı Kanun'da belirtilen mal alımlarına ilişkin Kamu İhale Kurumu tarafından hazırlanarak Resmi Gazete'de yayımlanan tip sözleşmelerin kullanılmaması veya tip

sözleşmelere uygun hazırlanmayan sözleşmelerin kullanılması mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

Sözleşmenin 7.1.'inci maddesinde; *"Yüklenici Birliğe fatura edilecek akaryakıt bedelinin KDV hariç pompa satış fiyatı toplamı üzerinden, Türkiye sınırları içinde tüm ... istasyonlarından herhangi birinden alınması halinde %5,50 iskonto yapılacaktır."* hükmüne yer verilmektedir. Bu durum ise fiyat farkı ödenmesine ilişkin esaslara aykırılık teşkil etmektedir. Çünkü Esaslar'da petrol fiyatlarındaki değişimlerden hem idarenin hem de yüklenicin korunması amacıyla bir fiyat farkı hesaplama formülü hazırlanmıştır. Bu formüle göre Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından yayımlanan petrol fiyatlarındaki değişikliklere istinaden ya firmaya fiyat farkı ödenmesi ya da firmadan fiyat farkı kesintisi yapılması söz konusu olmaktadır. Ancak Vilayetler Birliğinin akaryakıt ödemelerinde 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Mal Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar'da belirtilen hükümlere göre fiyat farkı ödemesi veya kesintisi yapması gerekirken güncel fiyatlar üzerinden uygulanan matbu bir iskonto oranı ile hakediş ödemelerini gerçekleştirdiği tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun *"Temel ilkeler"* 5'inci maddesinde;

"İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur",

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "*Hesap verme sorumluluğu"* başlıklı 8'inci maddesinde;

"Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu oldukları ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermekle zorundadır." denilmektedir.

Bu itibarla Vilayetler Birliğinin araçları için akaryakıt mal alımı işlemlerinde tip sözleşmeler kullanması veya tip sözleşmelere uygun sözleşmeler hazırlaması, petrol fiyatlarındaki dalgalanmalardan etkilenmemek içinse Esaslar'da belirtilen hükümlere göre fiyat farkı hesaplaması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "2019 yılında Birliğin araçlarında kullanılmak üzere akaryakıt alım işine ait tip sözleşmelere uygun sözleşme hazırlanarak, petrol fiyatındaki dalgalanmalardan etkilenmemek içinse Esaslar'da belirtilen hükümlere göre fiyat farkı hesaplamasına dayalı akaryakıt mal alımı yapılmıştır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulguda belirtilen hususlara ilişkin gerekli düzeltme işlemlerinin 2019 yılında yapıldığı bildirilmiştir.

Sonuç olarak Vilayetler Birliğinin akaryakıt mal alımı işlemlerinde tip sözleşmeler kullanması veya tip sözleşmelere uygun sözleşmeler hazırlaması ve petrol fiyatlarındaki dalgalanmalardan etkilenmemek içinse mevzuat hükümlerinde belirtilen usul ve esaslara göre fiyat farkı hesaplaması gerekmektedir.

BULGU 9: Vilayetler Birliği Taşınmazlarının Mevzuat Doğrultusunda Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Vilayetler Birliğinin kullanımında olan bazı taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtları birbirinden farklı olmasına rağmen cins tashihlerinin yapılmadığı görülmüştür.

www.balioglu.net

Kamu idarelerinin; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, tapu kayıtlarında cins tashihinin yapılması için 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik doğrultusunda hareket ederek, gerekli işlemleri yapmaları gerekmektedir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in *"Cins tashihlerinin yapılması"* başlıklı 10'uncu maddesinde;

"Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınır. Kamu idareleri taşınmazların cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yaparlar…" denilmektedir.

Mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, Kamu idarelerinin, mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, tapu kayıtlarında cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yapmaları gerekmektedir.

Vilayetler Birliği taşınmazlarının cins tashihlerinin yapılabilmesi için ilgili kurumlar nezdinde gerekli çalışmaların yapıldığı ve sürecin devam ettiği görülmekle beraber 2018 yılı itibariyle bu işlemlerin tamamlanamadığı anlaşılmıştır.

Bu itibarla, kamu idarelerinin; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, tapu kayıtlarında cins tashihinin yapılması için 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik hükümleri doğrultusunda hareket edilerek gerekli işlemlerin yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Birliğimize ait taşınmazların tapu kayıtlarında cins tashihlerin yapılması ile ilgili işlemlerimiz başlatılmış olup, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Kamu İdarelerine ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik hükümleri doğrultusunda hareket edilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulguda belirtilen hususlara katıldığını ve gerekli düzeltme işlemlerinin yapılacağı bildirilmiştir.

Vilayetler Birliğinin mülkiyetinde, yönetiminde ve kullanımında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olması için 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik hükümleri doğrultusunda hareket edilerek tapu kayıtlarında cins tashihinin yapılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

9. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN MALİ TABLOLAR

T.C. VİLAYETLER BİRLİĞİ 31.12.2018 TARİHLİ BİLANÇO

AKTİF	N-2 Yılı	N-1 Yılı	Cari Yıl	PASİF	N-2 Yılı	N-1 Yılı	Cari Yıl
DÖNEN VARLIKLAR	97.995.507,83	123.921.890,95	121.751.555,30	3-KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	461.546,69	427.876,44	1.819.283,28
10-HAZIR DEĞERLER	97.592.312,44	122.907.208,96	121.372.004,04	32-FAALİYET BORÇLARI	91.139,07	108.136,24	15.866,34
102-BANKA HESABI	97.592.312,44	122.907.208,96	121.372.004,04	320-BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	91.139,07	108.136,24	15.866,34
12-FAALİYET ALACAKLARI	325.413,07	651.649,32	228.605,83	33-EMANET YABANCI KAYNAKLAR	322.051,35	255.034,12	1.781.450,17
121-GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	319.326,07	644.626,32	221.105,83	330-ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	12.745,40	17.890,40	10.845,40
126-VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	6.087,00	7.023,00	7.500,00	333-EMANETLER HESABI	309.305,95	237.143,72	1.770.604,77
15-STOKLAR	77.782,32	335.891,81	119.497,83	36-ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	48.356,27	64.706,08	21.966,77
150-İLK MADDE VE MALZEME HESABI	77.782,32	335.891,81	119.497,83	360-ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	48.356,27	64.706,08	21.966,77
16-ÖN ÖDEMELER		27.140,86	31.447,60	4-UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		731.085,72	908.623,09
162-BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI		27.140,86	31.447,60	47-BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI		731.085,72	908.623,09
2-DURAN VARLIKLAR	34.756.278,56	71.763.953,58	90.727.328,58	472-KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI		731.085,72	908.623,09
24-MALİ DURAN VARLIKLAR	29.806.353,18	69.272.279,00	69.272.279,00	5-ÖZ KAYNAKLAR	132.290.239,70	194.526.882,37	209.750.977,51
241-MAL VE HIZMET URETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SER	29.806.353,18	69.272.279,00	69.272.279,00	50-NET DEĞER	57.813.944,76	95.099.248,01	97.039.006,35
25-MADDİ DURAN VARLIKLAR	4.949.925,38	2.491.674,58	21.455.049,58	500-NET DEĞER HESABI	57.813.944,76	95.099.248,01	97.039.006,35
250-ARAZİ VE ARSALAR HESABI		600.173,60	19.582.173,60	57-GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	59.793.780,51	74.476.294,94	99.427.634,36
252-BİNALAR HESABI	5.350.000,88	1.910.125,88	1.910.125,88	570GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	59.793.780,51	74.476.294,94	99.427.634,36
253-TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	160.878,78	417.397,80	668.414,21	59-DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	14.682.514,43	24.951.339,42	13.284.336,80
255-DEMİRBAŞLAR HESABI	793.671,95	974.482,76	2.684.921,46	590-DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	14.682.514,43	24.951.339,42	13.284.336,80
257-BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-1.354.626,23	-1.410.505,46	-3.390.585,57				
			289.317,44				
299-BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)			-289.317,44				
AKTİF TOPLAMI	132.751.786,39	195.685.844,53	212.478.883,88	PASİF TOPLAMI	132.751.786,39	195.685.844,53	212.478.883,88

www.balioglu.net

VİLAYETLER BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

2018 YILI FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap KOD1	GİDERİN TÜRÜ	2016		2017		2018	
			TL	Kr	TL	Kr	TL	Kr
630	01	Personel Giderleri	1.005.759,93		1.147.529,02		1.080.730,11	
630	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Gid.	143.062,63		149.959,77		176.032,60	
630	03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	2.470.209,05		3.028.523,70		3.124.623,63	
630	05	Cari Transfarlar	13.000,00		12.000,00		12.000,00	
630	06	Sermaye Giderleri	5.108.263,41		778.060,43		18.323.776,48	
630	07	Sermaye Transferleri	6.316.075,29		5.683.520,10		4.088.112,67	
630	13	Amortisman Giderleri	278.909,43		1.232.879,23		2.269.397,97	
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri			31.025,98		316.851,55	
		GİDERLER TOPLAMI	**15.335.279,74**		**12.032.472,25**		**29.391.525,01**	

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap KOD1	GİDERİN TÜRÜ	2016		2017		2018	
			TL	Kr	TL	Kr	TL	Kr
600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	223.000,00		259.574,32		270.267,48	
600	05	Diğer Gelirler	29.794.794,10		36.755.263,33		42.405.594,33	
		GELİRLER TOPLAMI	**30.017.794,10**		**37.014.837,65**		**42.675.861,81**	
		FAALİYET SONUCU	**14.682.514,36**	**0,00**	**24.982.365,40**	**0,00**	**13.284.336,80**	**0,00**

EK 2: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Birlik Meclisi ve Birlik Encümeni Üyelerinin, geçici görevle seyahatlerine ilişkin konaklama ve iaşe giderlerinin "Temsil, Ağırlama, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri" Tertibinden ödenmesinin Harcırah Kanunu Hükümlerine aykırı oması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kurum tarafından düzeltici işlem tesis edildi.

www.balioglu.net

Taşınır Mal Yönetim Hesabında Kayıtlı Taşınırların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Taşınır Mal Yönetim Hesabının 254 Taşıtlar Grubunda yer alan taşınırlar dışındaki tüm taşınırlar muhasebe kayıtlarında yer almaktadır.2018 yılı Denetim Raporunda bulgu konusu yapılmıştır. (Denetim Görüşünün Dayanakları Bulgu 3)

www.balioglu.net